

Till Ålands lagting

Efter att jag den 5 november 2007 fått lagtingets uppdrag att leda förhandlingarna om tillsättande av en landskapsregering som åtnjuter lagtingets förtroende, har jag slutfört detta uppdrag.

För lagtingets godkännande förelägger jag förslag till landskapsregering innehållande personsammansättning, innehavare av vicelantrådsposten, medlemmarnas ansvarsområden samt ett handlingsprogram såsom lagtingsordningens 64a § 4 mom. föreskriver.

Landskapsregeringen föreslås få följande personsammansättning med angivande av vicelantrådsposten och, i enlighet med 2a § 2 mom. landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse, ledamöternas ansvarsområden. Dessutom antecknas vilka ledamöter som i första hand inträder vid förfall för ansvarig medlem. Landskapsregeringen kan vid behov besluta om ändringar och kompletteringar av denna ordning.

Namn	Ansvarsområde	Första ersättare	Andra ersättare
Lantråd Ltl Viveka Eriksson	Från kansliavdelningens allmänna byrå: jämställdhet och personalfrågor. Lagberedningen.	Britt Lundberg	Mats Perämaa
Vicelantråd Ped. mag. Britt Lundberg	Utbildnings- och kulturavdelningen.	Katrin Sjögren	Runar Karlsson
Medlemmar			
Elektriker Jan-Erik Mattsson	Näringsavdelningen förutom sjöfartsfrågorna.	Roger Eriksson	Britt Lundberg
Lrl Runar Karlsson	Trafikavdelningen.	Mats Perämaa	Jan-Erik Mattsson
Landskapsåklagare Roger Eriksson	Kansliavdelningen förutom de ärenden som påförts lantrådet Viveka Eriksson.	Britt Lundberg	Katrin Sjögren
Företagare Mats Perämaa	Finansavdelningen. Från näringsavdelningen: sjöfartsfrågorna.	Jan-Erik Mattsson	Roger Eriksson
Sjukskötare Katrin Sjögren	Social- och miljöavdelningen.	Runar Karlsson	Mats Perämaa

Det handlingsprogram varom de deltagande grupperna enats bifogas.

Mariehamn den 23 november 2007

Lantråds kandidat

Viveka Eriksson

INNEHÅLL	
TILLSAMMANS FÖR UTHÅLLIG UTVECKLING FÖR HELA ÅLAND	4
ÖVERGRIPANDE MÅL.....	4
LANDSKAPSGREGERINGEN	4
SJÄLVSTYRELSE	5
Externpolitik	5
Beskattningsbehörighet.....	5
Demilitarisering och neutralisering.....	5
EU.....	6
HÅLLBAR UTVECKLING.....	6
DEMOKRATIFRÅGOR	6
Personal och information	6
Val	7
Jämställdhet	7
Integration	7
REGIONERNA	7
Regionalpolitik och kommunerna	7
RÄTTSSÄKERHET OCH FÖRVALTNING.....	8
Lagstiftning	8
Polisen	8
Bostäder	8
Energi.....	9
SAMHÅLLSEKONOMI	9
Budgetprocessen.....	9
Effektivisering av finansförvaltningen.....	9
Sjöfart	10
IT.....	10
Skatte- och tullfrågor.....	10
Landskapet underställda bolag och organisationer	10
UTBILDNING.....	10
Grundskolan	11
Gymnasialstadietutbildningen	11
Ålands sjösäkerhetscentrum	12
Högskoleutbildningen.....	12
Vuxenutbildningen.....	12
Fri bildningsverksamhet	12
KULTUR.....	12
Anläggningsprojekt.....	13
Kulturarv.....	13
UNGDOMAR	14
IDROTT	14
SOCIAL TRYGGHET	14
Social omsorg	14
Barn och ungdom.....	15
Äldre	15
Funktionshindrade	15
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN	15
Missbruk	16
MILJÖ	16
NÄRINGSLIVET.....	17
Turism	17
Jordbruk	17
Skogsbruk	18
Viltvård och jakt.....	18
Fiske och vattenbruk	18
Försöksverksamheter.....	18
Skärgårdsutveckling	19
TRAFIK.....	19
Flygtrafiken	19
Kollektivtrafiken	19
Skärgårdstrafiken.....	19
Vägunderhållet	19
Projekteringsverksamheten	20
Trafiksäkerhet.....	20
Väginvesteringar	20
Miljö	20
Motorfordonsbyrå	20

HANDLINGSPROGRAM 2007 för landskapsregeringen ledd av lantrådet Viveka Eriksson

De grupper som medverkar i landskapsregeringen har enats om följande program:

TILLSAMMANS FÖR UTHÅLLIG UTVECKLING FÖR HELA ÅLAND

ÖVERGRIPANDE MÅL

Det åländska samhället skall utvecklas inom ramen för självstyrelse, demokrati, rättssäkerhet och parlamentarism. Demilitariseringen och garantierna för det svenska språket och kulturen är grundstenar i den åländska självstyrelsen. Landskapsregeringspartierna understryker lagtingets roll i den demokratiska processen där makten utgår från folket. Lagarna ligger till grund för verkställighet och alla medborgares grundläggande rättigheter och rättssäkerhet försvaras. Vår unika närdemokrati, som ger alla möjligheter att vara delaktiga i det åländska samhället, skall bevaras och regional och social rättvisa försvaras. Jämställdhet och hållbar utveckling skall vara vägledande i beslutsfattandet inom olika politiska områden.

Åland är ett modernt välfärdssamhälle med ett framgångsrikt näringsliv. Vår vision för utvecklingen är ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle som kan möta den demografiska utmaningen och klimathotet som kräver åtgärder på många politikområden. Vårt mål är att skapa goda förutsättningar för hälsa och social trygghet för alla.

Välfärden skall tryggas med en stabil samhällsekonomi och ett mångsidigt, dynamiskt näringsliv med marknadsekonomi, konkurrens på lika villkor och grön tillväxt som grund. Utbildning av hög kvalitet på strategiskt viktiga områden förstärker Åland som ett informations- och kunskapssamhälle. Olika alternativa boendemiljöer och ett rikt fritids- och kulturliv skall göra hela Åland till ett attraktivt samhälle.

LANDSKAPSREGERINGEN

Medborgarperspektivet skall vara riktgivande på ett sådant sätt att berörda personer eller organisationer så långt det är möjligt skall bli hörda eller vara delaktiga i större förändringsprocesser.

Samarbetet med personal i förvaltning och underlydande myndigheter ägnas särskild uppmärksamhet och gränsdragning mellan de olika rollerna tydliggörs. Regelverket som klargör förhållandet mellan den politiska maktutövningen och tjänstemännens myndighetsutövande ses över. Personalfrågor och ledarskapet inom organisationen ägnas särskild uppmärksamhet. Informationsstrategierna utvecklas för att stärka kommunikationen och dialogen med allmänhet och massmedia.

Efter halvtid av mandatperioden kommer en utvärdering av handlingsprogrammet att genomföras. Eventuella ändringar i strategier och mål föreläggs lagtinget i ett meddelande.

Ansvarsområden inom landskapsregeringen fördelas i huvudsak enligt befintlig avdelningsindelning. Vissa övergripande eller fokuserade områden undergår förberedande förhandling i särskilda "framtidråd" som i regel leds av lantrådet. Rådslagen är formbundna, regelbundna överläggningar som skall ge vägledning och långsiktighet i beslutsfattandet. I

rådslagen medverkar ledamöter och tjänstemän inom sina ansvarsområden. Fokuserade och övergripande utvecklingsområden är självstyrelsen, hållbar utveckling, demokrati, och regionalpolitik.

SJÄLVSTYRELSE

Landskapsregeringen hävdar den åländska självstyrelsen som en folkrättsligt förankrad autonomi med en internationell särställning. Självstyrelsesystemet har givit goda möjligheter att utveckla ett välmående samhälle och vi fortsätter arbetet med en stegvis utveckling.

Under perioden inleds en översyn av självstyrelselagen.

Förslag till en åländsk konstitution utarbetas.

En parlamentariskt tillsatt arbetsgrupp ges uppdraget att se över tillämpningen av näringsrätts- och jordförvärvsbestämmelserna samt hembygdsrätten särskilt när det gäller kravet på finskt medborgarskap för att erhålla hembygdsrätt.

Svenska språkets ställning stärks och de åtgärdsförslag, bland annat tillsättandet av ett språkråd, som framgår av landskapets språkpolitiska program verkställs.

Externpolitik

Under perioden kommer särskild vikt att läggas vid att vidareutveckla kontakterna med rikets myndigheter. Förutom arbetet för att stärka resurserna inom statsrådet när det gäller arbetet med åländska frågor, avdelas extra resurser under en period till projektet "Åland i Helsingfors". Målet är att utveckla kunskapen om och förståelsen för Åland. Särskild uppmärksamhet ägnas åländska frågor med EU anknäring och arbetet bedrivs i samarbete med den åländska riksdagsledamoten.

Landskapsregeringen kommer att fortsätta att arbeta för goda kontakter och fördjupat samarbete med Sveriges riksdag och regering, det svenska samhället och också med våra grannar i övriga Norden och Östersjöregionen. Samarbetet i Nordiska rådet värderas högt och landskapsregeringen kommer att delta aktivt i det nordiska utvecklingsarbetet. Kontakter till olika samarbetspartners inom EU upprätthålls.

Beskattningsbehörighet

En utredning, i enlighet med den parlamentariska skattegruppens betänkande, om konsekvenserna av en åländsk skattebehörighet genomförs. Det material om beskattningsbehörigheten som framtagits genom olika utredningar sammanfattas i lättillgänglig form. Ett meddelande om beskattningsbehörigheten ges till lagtinget. Utvecklingen av det ekonomiska systemet fortgår och tänkbara alternativ klargörs. Konkreta förslag utarbetas i samverkan med statsmakten, till exempel genom en så kallad blandad kommitté. Överföringar av beskattningsbehörigheter underställs väljarnas avgörande.

Demilitarisering och neutralisering

Demilitariseringen och neutraliseringen utgör tillsammans med självstyrelsen fundamentet för Ålands status. Landskapsregeringen anser det synnerligen viktigt att demilitariseringen och neutraliseringen kvarstår oavsett säkerhetspolitiska förändringar i omvärlden. Landskapsregeringen verkar för att öka lagtingets inflytande över internationella fördrag som kan ha betydelse för Ålands folkrättsliga ställning. En strategi som förankras i lagtinget skall utarbetas och ligga till grund för det fortsatta arbetet som berör demilitariseringen och neutraliseringen.

Ålands självstyrelse, demilitarisering och neutralisering är ett exempel på en positiv minoritetslösning. Landskapsregeringen stöder arbetet i

den för utrikesministeriet och landskapsregeringen gemensamma kontaktgruppen och har för avsikt att efter diskussion med lagtinget utvärdera verksamheten och klargöra målen för landskapets medverkan i gruppen.

EU

Arbetet med att stärka åländska inflytandet i EU processen fortgår. I det ingår arbetet för representation i EU parlamentet, landskapets möjligheter till deltagande i ministerrådsmöten och talerätten vid EG domstolen. Särskild vikt läggs vid landskapets roll i beredningsprocessens tidiga stadier och möjligheter att ta initiativ i frågor som är viktiga för Åland.

Med anledning av det nya reformfördraget ges ett meddelande till lagtinget. Behörighetsförskjutningar klargörs och analyseras och särskild vikt skall fästas på landskapets inflytande vid tecknandet av internationella avtal.

EU medlemskapet utvärderas avseende både politiska och ekonomiska konsekvenser.

Landskapsregeringen medverkar till att arbetet i lagtingets utskott med EU frågor utvecklas och blir effektivare.

Europas havspolitik och maritima strategi skall speciellt uppmärksammas med hänsyn till konsekvenserna för vårt näringsliv och våra närliggande havsområden.

De olika EU programmen skall utvecklas och berörda skall få god information om möjligheter som erbjuds. Under perioden kommer beredningen inför nästa programperiod att inledas. Målet är att stärka näringslivets konkurrenskraft och öka tillväxtpotentialen och produktiviteten.

HÅLLBAR UTVECKLING

Större medvetenhet om balansen mellan samhällets resurser och behov kan möjliggöra en utveckling som inte kringskar kommande generationers möjligheter. Hållbar utveckling handlar om tre viktiga och sammanhängande delar, de ekologiska, ekonomiska och sociala. Landskapsregeringen arbetar under perioden med att stegvis införa ett hållbarhetstänkande i beslutsfattandet.

Ett framtidsråd bereder utvecklingsfrågor inom olika politiska områden ur ett hållbarhetsperspektiv. Förnyelsebar energi, trafik med mindre miljöbelastning, grön tillväxt och affärsutveckling inom miljöområdet, socialt hållbar välfärd och lokal miljöanpassning i vardagen är exempel på hållbarhetsfrågor som blir aktuella för rådet.

DEMOKRATIFRÅGOR

Personal och information

Personalen i landskapsförvaltningen har en viktig uppgift att tillsammans med den politiska ledningen utveckla samhället. Medborgarna skall betjäna på ett rättssäkert och likvärdigt sätt. Landskapsregeringen eftersträvar en öppen kommunikation internt och externt. Utgångspunkten är medborgarnas rätt till information och landskapets skyldighet att ge och förmedla information. Information och öppenheten gentemot allmänheten skall vara vägledande i alla sammanhang. En översyn av informationsstrategier och kommunikationsplanen genomförs.

Kraven på personalen och deras effektivitet är högt ställda, därför kommer särskild vikt att fästas vid personalens välmående. Olika policydokument utarbetas och intas i en personalhandbok. Utvärderingar och uppföljningar görs regelbundet. Hälsofrämjande och förebyggande åtgärder utvecklas och, kompetenshöjande satsningar skall genomföras med ett lång-

siktigt perspektiv på arbetsuppgifterna och samarbetet i förvaltningen. Ledarskapet skall lyftas fram på alla nivåer och tydliggöras.

Val

Landskapsregeringen kommer att genomföra en översyn av valsyste- met för lagtings- och kommunalval under perioden. Särskilt skall tidpunkten för va- len diskuteras men också former såsom valförbund och kandidatlistor. En parlamentarisk grupp tillsätts för att utarbeta underlag för en eventuell änd- ring.

Jämställdhet

En viktig uppgift i ett demokratiskt samhälle är att förändra strukturer och avskaffa fördomar och traditionella föreställningar som hindrar jämställdhet mellan könen och som försvårar inflyttade ålänningars integration i samhäl- let.

Våld mot kvinnor och barn i nära relationer är ett allvarligt samhälls- problem och innebär en kränkning av grundläggande mänskliga rättigheter. Arbetet inom ramen för kvinnofrid fortgår och blir en del av ordinarie verk- samhet. En övergripande handlingsplan för kvinnofridsarbetet på Åland ut- arbetas.

Det påbörjade systematiska och långsiktiga arbetet med att integrera ett genus- och jämställdhetsperspektiv i de åländska grundskolorna kommer att fortsätta. På sikt involveras alla skolstadier, också barnomsorgen.

De omotiverade löneskillnaderna mellan kvinnor och män är ett stort problem. Den strukturella lönediskrimineringen kräver åtgärder med sär- skilda metoder. Arbetsvärderingsprojekt med ett tydligt jämställdhetsper- spektiv påbörjas i förvaltningen. En styrgrupp för arbetsvärderingsprojektet bestående av representanter för olika kompetensområden tillsätts.

Jämställdhetsprogrammet kommer att revideras och en utveckling av statistiken genomförs så att individbaserad statistik samlas in, analyseras och presenteras indelad på kön i större utsträckning. Statistiken är ett vik- tigt redskap i allt jämställdhetsarbete.

Integration

Det är positivt och en fördel för Åland att många väljer Åland som bo- ningsort. Integrationsplanen följs upp och för att klargöra de inflyttade ålänningarnas rättigheter och skyldigheter utarbetas en särskild integra- tionslag.

Undervisning i svenska ges inom olika utbildningsinrättningar samt utbildning om det åländska samhället. Landskapsregeringen ser över infor- mationsmaterial för vuxna om det åländska samhället. Målet är att det skall vara tillgängligt på svenska samt på de mest förekommande hemspråken.

REGIONERNA

Regionalpolitik och kommunerna

Landskapsregeringens mål är att ge goda förutsättningar för att de olika re- gionerna skall utvecklas och blomstra. Den regionala balansen bygger på en helhet där de olika regionerna samverkar. Helheten, där vi har starka centralorter, landsbygd och skärgård, är en styrka för Åland.

Regionalpolitik innebär en fortsatt satsning på de olika regionerna med hänsyn till olika förutsättningar och behov. För de regioner som har de största svårigheterna krävs särskilda åtgärder. Landskapsregeringen kom- mer att följa den kommunala utvecklingen och i nära samarbete med kom- munerna och kommunförbundet genomföra olika åtgärder som har som syf- te att bevara den regionala styrkan. Utgångspunkten skall vara den enskil-

da medborgarens krav på hög kvalitativ och kostnadseffektiv samhällsservice.

Landsbygden och skärgården skall utveckla sin dragningskraft som bosättnings- och företagsort med målsättningen att befolkningen och arbetsplatserna skall öka. Inom olika politiska områden i handlingsprogrammet ges förslag på hur regionerna stärks.

Under perioden kommer tänkbara samarbetsformer och behörighetsöverföringar mellan kommunerna och landskapet att granskas och konsekvenser att utredas. Inom smala kompetensområden eller gränsöverskridande verksamheter kan landskapet i större utsträckning än i dag vara huvudman. En överföring av behörighet bör dock föregås av noggranna utredningar och konsekvensanalyser med beaktande av ekonomiska effekter och kvaliteten på servicen.

RÄTTSSÄKERHET OCH FÖRVALTNING

Målet är en effektiv förvaltning som kännetecknas av god kvalitet och god service för medborgarna. Enskilda människors rättssäkerhet skall tryggas. Under perioden utvärderas lagen om Ålands landskapsregerings allmänna förvaltning, särskilt med beaktande av rättschefsfunktionen. En översyn av landskapets tjänstemannalag genomförs. En översyn och modernisering av lagstiftningen om allmänna handlingars offentlighet genomförs. Landskapsregeringen skall tillse att allmänna förvaltningens arbetsutrymmen är tillfredsställande.

Lagstiftning

Särskild uppmärksamhet ägnas lagstiftningsarbetet. Inom avdelningarna upprättas långsiktiga planer för kommande lagstiftningsbehov och kända EU ärenden som kan tänkas ge upphov till lagstiftningsåtgärder under respektive förvaltningsområde. Ett gemensamt lagstiftningsprogram som anger prioritetsordningen antas och revideras regelbundet. Ett system för att förbättra kvaliteten och den språkliga utformningen på lagframställningar utarbetas.

Polisen

För att effektivisera och anpassa polisverksamheten till dagens behov samt underlätta polisens arbete ses lagstiftningen om polisverksamheten på Åland över och revideras. En ordningslag och en lag om ordningsvakter utarbetas. Landskapsregeringen överväger att tillsätta en polisstyrelse för att leda och utveckla verksamheten och söker lösningar för att tillfredsställa polismyndighetens behov av lämpliga lokaler som uppfyller gällande krav på säkerhet. I enlighet med tidigare beredning utvecklas en sjöpolis enhet.

Bostäder

Efterfrågan på bostäder är fortsatt hög och det offentliga spelar en stor roll för att tillgodose efterfrågan. Landskapsregeringen stöder fortsättningsvis bostadsproduktionen.

De föreslagna åtgärderna från den av landskapsregeringen för ändamålet tillsatta arbetsgruppen, kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet, förutom till den del som berör pensionsfonden.

Bostadsbyggande för äldre och funktionshindrade skall ägnas särskild uppmärksamhet liksom behovet av funktionella hyresbostäder för ungdomar och unga familjer.

Krav ställs och riktlinjer utarbetas för att allt byggandet och boendet skall vara energieffektivt och miljöpåpassat.

Energi

Landskapsregeringens energiarbete kommer att inriktas på energiproduktion och konsumtion med reducerad klimatpåverkan samt att uppmuntra till energieffektivisering. Landskapets energistrategi som innehåller detaljerade förslag om en långsiktig energipolitik antas.

Målet är att Åland skall bli så självförsörjande som möjligt med förnyelsebara energiformer såsom sol- och bioenergi samt vindkraft med placering av större anläggningar på lämpliga och planerade områden.

För att uppmuntra enskilda människor att minska sin klimatpåverkan stöds konvertering till förnyelsebara och miljövänliga energiformer i bostäder.

Avfall kan i allt större utsträckning tas tillvara som en energikälla, antingen via förbränning eller andra processer. Landskapsregeringen kommer att följa utvecklingen och sträva till att utnyttja avfall i energiproduktionen.

För att trygga försörjningen av elenergi inleds arbetet med att bygga en likströmskabel till riket med planering och diskussioner med riksmyndigheterna.

SAMHÄLLSEKONOMI

För att trygga sysselsättning och välfärd eftersträvas en stabil samhällsekonomi, en effektiv och serviceinriktad offentlig sektor och ett dynamiskt näringsliv. Målet är bibehållen välfärd och samhällsservice med större kostnadseffektivitet. Landskapsregeringen eftersträvar en mer långsiktig planering och konjunkturanpassat byggande.

Budgetprocessen

Landskapsregeringen utarbetar en resurs- och behovsplan med ekologiska, ekonomiska och sociala mål för mandatperioden 2007 - 2011 och prognoser för ett längre tidsperspektiv. Planen skall beakta det finansiella utrymmet, de utmaningar som följer av den demografiska utvecklingen, klimatmålen och målsättningen att stärka den sociala tryggheten för utsatta grupper.

Planen presenteras som ett ramdokument för budgeten i ett meddelande till lagtinget. Planen utgör ett grunddokument i den långsiktiga ekonomiska politiken som uppdateras och utvecklas kontinuerligt.

En ny struktur för budgetframställningen utarbetas med målsättningen att budgeten blir mer lättläst och överskådlig och där investeringarna belastar driftsbudgeten t.ex. via interna hyror eller genom avskrivningar. I budgeten skall meningsfulla nyckeltal kunna utläsas och jämföras.

Effektivisering av finansförvaltningen

En effektivisering av landskapets finansförvaltning genomförs där målet är ett räkenskapsverk för landskapet som i förlängningen kan samverka med och sälja tjänster till utomstående myndigheter och organisationer. Det praktiska utförandet kan utlokaliseras.

Ett uttalat resultatansvar för enheterna i den offentliga förvaltningen eftersträvas. Den offentliga förvaltningen skall avspegla en system och produktionseffektivitet där personalen trivs och ges goda utvecklingsmöjligheter.

Fastighetsförvaltningen samordnas och möjligheterna att sammanslå fastigheterna till ett fastighetsbolag övervägs.

Det nya landskapsandelssystemet skall inom valperioden utvärderas varvid också möjligheterna att stärka kommunernas egen skattebas genom en utvidgad kompensation för kapitalinkomstskatten övervägs.

En framställning om en finansförvaltningslag utarbetas vari intas nödvändiga ändringar av lagstiftningen om intern revision.

Sjöfart

Landskapsregeringens mål är att trygga sjöfartens verksamhetsförutsättningar på sikt och att utveckla näringar med anknytning till sjöfarten i det maritima klustret på Åland och i Östersjöregionen.

Kunskaperna på det maritima området bör utnyttjas i utbildningen på Åland och i samverkan med omgivningen på alla nivåer.

Landskapsregeringen samverkar med riksmyndigheterna för att skapa villkor som tryggar den åländska sjöfartens konkurrenskraft.

Nettolönesystemet för last- och passagerarfartyg bör kompletteras med stöd för inrikes trafik med utländsk konkurrens, s.k. ö-cabotage, och möjligheter för passagerarfartygen att inkludera källskatt i stödsystemet.

Landskapsregeringen arbetar för att Finland inför möjligheter till ny- och återinvesteringsreserveringar samt ett tonnageskattesystem för att förstärka möjligheterna att konkurrera på lika villkor inom Europa.

IT

Landskapets IT-politiska program revideras och landskapets IT strategi utvärderas och förnyas. Bland annat infrastrukturen, programsamverkan, användarkunskap, utbildning och säkerhet ses över.

Tillgänglighet till internetuppkoppling och trådlösa nätverk skall öka, bland annat på skärgårdsfärjor och för övrigt inom besöksnäringen.

Användning av telemedicin och IT i utbildning, förvaltning och distansarbete via videokonferens och internet skall främjas.

Skatte- och tullfrågor

Möjligheterna att med kommunalskatten som instrument stimulera näringsverksamhet, nyföretagande och regionala satsningar utvärderas och tillämpas där förutsättningarna finns.

Landskapsregeringen arbetar för att den kommunalskatt in- och återflyttade pensionärer från Sverige och sjömän som arbetar på svenskflaggade fartyg betalar kan överföras till den åländska hemkommunen

Arbetet med att minimera byråkratin med skattegränshanteringen fortgår och tillsammans med berörda kommer landskapsregeringen att söka nya möjligheter att ytterligare förenkla skattegränsbyråkratin.

Landskapsregeringen arbetar för att tillämpningsföreskrifterna i EU:s tullkodex utformas fördelaktigt.

Landskapet underställda bolag och organisationer

I olika landskapsregeringen underställda bolag och organisationer tillsätts styrelserna med utgångspunkt från behovet av särskild kompetens.

Lotterilagstiftningen skall förnyas. Landskapsregeringen följer utvecklingen och gör en översyn av lagstiftningen om penninginsamling.

En översyn genomförs om hur den framtida avkastningen av PAF:s verksamhet kunde användas.

En översyn av Postens bolagsform genomförs.

Organisationen för Ålands Radio & TV ses över, också när det gäller uppdelningen mellan distribution och programverksamhet. Det etermedia-politiska programmet ses över och TV licensen ersätts med en medialicens.

UTBILDNING

Med hög kompetens och en välutbyggt utbildningssektor kan Åland profilera sig som ledande på utbildningsområdet. Grundläggande kunskaper ger en stabil plattform för det livslånga lärandet. Förvaltningen inom utbildningssektorn ses över och det görs en tydlig åtskillnad mellan de olika rol-

lerna utvecklingsansvar, producent och tillsynsmyndighet. Landskapsregeringens mål att implementera ett hållbarhetstänkande skall genomsyra utbildningen på de olika utbildningsnivåerna, liksom en genus och jämställdhetsaspekt. Entreprenörstänkande stärk inom de olika utbildningsstadierna. Kommunikationen mellan skolorna och förvaltningen intensifieras och en IT - strategi utarbetas för utbildningssektorn.

Läromedelscentralen övertas av landskapsregeringen och utvecklas i samarbete med Navigare till ett pedagogiskt centrum där också specialpedagogik är en del. Lärcentret Navigare utvecklas till en samordnande, utvecklande och stödande enhet vad gäller användningen av olika IT-relaterade lösningar i skolorna.

I en gemensam "bank" samlas undervisningsmaterial som lärare utvecklat i sin praktiska verksamhet.

Elevstödande resurser samordnas och studiehandedarnas roll och uppgifter uppmärksammas. Stadieövergångar mellan olika utbildningsnivåer skall ske smidigt, särskilt uppmärksammas elever med särskilda behov.

Elever med annat modersmål än svenska skall ha tillräckliga resurser för stödundervisning. Ett verktyg för kompetensanalys för inflyttade utvecklas.

Nettobudgetering för inkomsterna och utgifterna från driften övervägs för att möjliggöra mer flexibel användning av resurserna och för att uppmuntra till utveckling och nytänkande inom verksamheterna.

Grundskolan

Grundskoleundervisningen skall ge en likvärdig bas för fortsatta studier. Tyngdpunkt skall läggas vid baskunskaperna och särskilt uppmärksammas arbetsron i skolorna. Utbildningen anpassas efter olika elevers behov och förutsättningar, elevers begåvning och olikheter skall tas tillvara. Grundskolans läroplan revideras. Mera fysisk aktivitet införs och vikten av språkinläring lyfts fram. Informationsutbyte och samarbete med föräldranätverk är en viktig del. Upptäckten av problem i ett tidigt skede ger bättre möjligheter att ge ett verkningsfullt stöd där behoven finns.

Den regionala spridningen skall behållas. Skolorna kan vara olika men för att trygga kvaliteten behövs regelbundet återkommande centrala prov.

Projektet den "kulturella skolryggsäcken", olika kulturupplevelser för elever, prövas under kulturåret 2009. Ett kompletterande undervisningsmaterial om Ålands särställning utarbetas.

Gymnasialstadieutbildningen

En utvecklingsplan för gymnasialstadiet formuleras i samråd med skolorna. Målet är att de olika skolorna skall samutnyttja resurser och samarbeta. Samarbetet kan utvecklas t.ex. inom områdena , ekonomi, IT , och studerandehälsovård. Förhandlingar om enhetliga avtal för personalen fortgår. Landskapsregeringen verkar för att ge eleverna valmöjligheter och bättre förutsättningar för kombinationsstudier.

Förändringar i gymnasieskolornas övergripande struktur/organisation skall ta hänsyn till skolornas särskilda identitet och utformas i enlighet med utvecklingsplanen och tillsammans med skolorna.

Utvecklingen av utbildningen sker i samverkan med näringslivet och i enlighet med de förväntningar som ställs på utbildningens innehåll och kompetens.

Kultur och idrott lyfts fram som ett område för fördjupning.

Möjligheter till införande av kortare yrkesförberedande utbildningsinriktningar skall utredas.

I takt med att miljöfrågorna blivit allt viktigare och att hantering och produktion av livsmedel blir allt mer avancerad får Ålands naturbruksskola

en växande betydelse.

Ålands sjösäkerhetscentrum

Landskapsregeringen vidareutvecklar verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum. Sjösäkerhetscentrets organisationsform, möjligheten till utvidgat samarbete med Högskolan på Åland och Ålands sjömansskola samt en utökad kursverksamhet utgående från näringslivets behov utreds. Skolfartyget Michael Sars potential tas tillvara.

Högskoleutbildningen

Högskolan på Åland bidrar till ökad konkurrenskraft, innovation och tillväxt och skall utvecklas i nära samarbete med näringslivet.

För att höja profilen undersöks möjligheten att tillsätta olika gästprofessorer inom för Åland centrala kompetensområden.

Högskolan skall utveckla sitt samarbete och nätverk med omkringliggande högskolor och universitet.

En utvärdering av Högskolan på Åland och en översyn av organisationsformen genomförs för att bl.a. klargöra vilka utbildningsinriktningar som skall profileras. Målet är att erbjuda utbildningar med hög kvalitet och att satsa mer på spetskompetens.

IT utbildningen utvecklas i samarbete med näringslivet i enlighet med de behov som finns inom IT sektorn.

Avtalen med lärarna omförhandlas.

Vuxenutbildningen

Det krävs ett heltäckande system och en samlad funktion för all vuxenutbildning. För att reglera verksamheten utarbetas en lag som bland annat klargör ansvarsfördelning

Flera läroavtal behövs för att möta den kommande arbetskraftsbristen. Lagen om läroavtal revideras för att anpassa systemet till dagens behov. Ett verktyg för kompetensanalys utvecklas så att tidigare inhämtad kunskap och erfarenheter kan tillgodoräknas.

Fri bildningsverksamhet

De studerande vid folkhögskolan erbjuds möjligheter att läsa kärnämnen för att ha möjlighet att tentera upp vitsord från grundskolan.

Integrationsutbildningen för ungdomar görs mer flexibel. Inom ramen för integrationsutbildningen erbjuds företag avgiftsbelagd utbildning i svenska för anställda med annat modersmål.

Landskapet har ansvar för hantverksutbildningen och folkhögskolan är huvudman för utbildningen. Delar av utbildningen förläggs till Kastelholms kungsgård efter att renoveringen är genomförd. Förutom det befintliga basåret vid folkhögskolan införs avancerad hantverksutbildning med inriktning på formgivning och design.

Medborgarinstitutets organisationsform och landskapets roll i verksamheten ses över. Målsättningen är att alla har samma möjligheter till utbildning oberoende boendeort.

Lag om studiecirkelverksamhet revideras för att ge bildningsförbunden möjligheter att utvecklas som moderna studiecentraler.

KULTUR

Landskapsregeringens strävan är att ge kulturen bästa möjliga förutsättningar att utvecklas som en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhällsutvecklingen. Målsättningen är att lyfta fram kulturen och konsten i den allmänna samhällsutvecklingen. Prioriterade projekt är kultur i vården

och i skolan.

En ökad samverkan mellan kulturen och näringslivet eftersträvas.

Landskapsregeringen kommer att utvärdera fördelningen av medel till kultursektorn ur ett genus- och jämställdhetsperspektiv.

Biblioteken är viktiga kulturcentraler som på ett mångsidigt sätt främjar befolkningens behov av kunskap, kulturupplevelser och förströelse.

En samordning för att öka skärgårdsbornas möjligheter till kulturell gemenskap i skärgården eftersträvas.

Det skall finnas utrymme och resurser både för amatörer och professionella aktörer inom kulturområdet.

Anläggningsprojekt

Alandica Kultur & Kongress kommer att ha en stor betydelse för kulturlivet och för besöksnäringen. De förslag som förs fram av den arbetsgrupp som tillsatts för att trygga kulturaktiviteter i huset följs upp och landskapsregeringen kommer att tillse att kulturella aktiviteten har sin givna plats i Alandica.

Sjöfartsmuseet byggs efter att Alandica färdigställts och i enlighet med tidigare fattade beslut.

Kastelholms kungsgård renoveras. Inom området förverkligas ett hantverkscentrum där enskilda företagare kan hyra utrymmen för produktion och försäljning. Hantverksskolan, som administreras i folkhögskolans regi och i ett inledningsskede stationeras i folkhögskolans lokaler, kommer efter renoveringen att ha en del av sin profilutbildning i Kastelholms kungsgårds byggnader.

Ett besökscentrum förverkligas för att lyfta fram Bomarsund med Skarpans som en historisk plats, driften sköts i privat regi.

Kulturarv

Kulturarvet är det samlade arv av kunskaper, erfarenheter, värderingar och föreställningar som olika grupper mer eller mindre medvetet bevarar och identifierar sig med. Grunden för vårt åländska kulturarv är språket. Betydelsen av ett levande svenskt språk skall uppmärksammas både i utbildningen och inom kulturpolitiken. Projekt som lyfter fram vårt kulturarv och ökar samarbetet med kommunerna och turistorganisationer uppmuntras.

Det maritima kulturlandskapet lyfts fram och möjligheten att anlägga en dykpark utreds.

Under perioden klargörs huruvida museibyrån skall utgöra ett fristående museiverk eller knyts närmare den centrala förvaltningen.

En museilag antas för att klargöra ansvarsfördelningen mellan museibyrån och andra berörda.

Vårt kulturarv skall vara tillgängligt och komma alla till del, därför kommer värdefullt material inom museibyrån att införas i digitaliserade register.

En ny basutställning planeras i Ålands museum och arbetet med att färdigställa utställningen påbörjas.

De fasta fornlämningarna skall omregistreras. Konflikter skall undvikas med tydliga beslut och genom att begränsade områden definieras som skyddsvärda.

En övergripande helhetssyn ligger till grund för prioriteringar i bevarandet av kulturarv.

Med ändamålsenliga lokaler tryggas landskapsarkivets uppgifter långsiktigt. Ett system för digital distribution skall utformas

Kastelholms slott öppnas på ett ansvarsfullt sätt för fler aktiviteter och Jan Karlsgårdens friluftsmuseum utvecklas till och marknadsförs mer tydligt som ett attraktivt besöksmål.

UNGDOMAR

Landskapsregeringen vill ge ungdomar reella möjligheter till påverkan och delaktighet och anser att ungdomars engagemang, skapande förmåga och kritiska tänkande skall tas tillvara som en samhällsresurs.

Landskapsregeringens ungdomspolitik kommer att sammanfattas i ett ungdomspolitiskt program med konkreta årsvisa handlingsplaner.

Ett projekt med inriktning på demokratifrågor genomförs under perioden. Ungdomsrådets roll utvärderas och ett nytt ungdomsråd tillsätts.

Landskapsregeringen ser elevrådsverksamheten som en viktig plattform för demokratiskt utvecklingsarbete och delaktighet. Elevråden skall vara ett forum där eleverna påverkar sin vardag. Elevrådets roll kan stärkas genom utbildning riktad till elevrådsmedlemmar och skolledning.

Landskapsregeringen avser upprätthålla kontakten till de åländska studerandena utanför Åland. Ungdomar som inte har studieplats eller arbete stöds och uppmuntras.

IDROTT

Idrotten är en folkrörelse där många enskilda personers ideella insatser bidrar till att ordna en god fritidsaktivitet för barn och ungdomar. Idrottsutövning är fostrande och spelar en stor roll i arbetet med preventiva åtgärder mot missbruk och utslagning i samhället. Våra elitidrottare är en inspirationskälla för många.

Landskapsregeringens idrottspolitik skall genomsyras av jämlikhet och jämställdhet. En utredning av idrotts- och fritidssektorn genomförs med utgångspunkt i olika befolkningsgruppers möjlighet till deltagande.

Under perioden kommer landskapsregeringen att följa upp hur medel fördelas mellan olika grenar av idrotten. I ett idrottspolitiskt program kommer landskapsregeringen tillsammans med de olika idrottsorganisationerna att formulera underlag för utvecklingen av idrotten på Åland.

Landskapets satsningar på olika idrottsanläggningar har möjliggjort en utökad profilering inom idrottsturismen och internationella storevenemang förstärker ytterligare Ålands idrottsprofil och ger ett stort mervärde till samhället i dess helhet.

Landskapsregeringen kommer att delta aktivt i arrangemangen kring Ö-spelen 2009.

SOCIAL TRYGGHET

Social omsorg

Alla människor har rätt till delaktighet i samhällslivet och skall känna sig trygga i livets olika faser. Landskapsregeringen kommer att arbeta för att upprätthålla och förbättra kvaliteten inom socialvård och omsorg, där enskilda människors rätt till lika behandling och trygghet skall vara utgångspunkten.

ÅSUB:s rapport "Ekonomisk utsatthet och social trygghet" följs upp och en åtgärdsplan utarbetas.

De sociala trygghetssystemen ses över. Målet är att få ett heltäckande och samordnat system som tar hänsyn till de olika huvudmännens behörigheter och till att enskilda personer erhåller stöd och omsorger från olika organisationer. Enskilda personer skall inte "falla emellan" olika system.

De kommunala ansvarsområdena när det gäller social spetskompetens ägnas särskild uppmärksamhet för att trygga enskilda personers krav på neutral likabehandling. Samarbete eller utvidgade samarbetsformer utvecklas och en gemensam organisationsform utreds.

En social tillsynsplan utarbetas för att stärka enskilda personers rättigheter.

Lagen om utkomststöd moderniseras med utgångspunkt från att, arbete skall löna sig.

Enskilda personers delaktighet i samhällslivet och på arbetsmarknaden tryggas i en lag om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, särskilt för ungdomar samt en lag om social kreditgivning.

Barn och ungdom

Barn och ungdomar har rätt till en trygg och stimulerande uppväxtmiljö. Individuella behov skall tillgodoses inom barnomsorg och skola. Landskapsregeringen skall aktivt arbeta för en mera jämställd familjepolitik.

Barnomsorgslagen skall revideras och moderniseras.

Adoptivföräldrar skall ha samma sociala förmåner som biologiska föräldrar, ett tvillingtillägg till hemvårdsstödet införs. Familjer med barn med särskilda behov skall uppmärksammas.

En ny barnskyddslag antas för att garantera stödåtgärder och tjänster för barnen och deras familjer.

Äldre

Pensionärer som har låga inkomster och som lever på marginalen får extra stöd i enlighet med de åtgärdsförslag som utarbetas.

Det framtida behovet av personal och kompetenser inom äldreomsorgen kartläggs och en långsiktig ekonomisk plan utarbetas. Resurser skall finnas för att bemöta omsorgstagare individuellt, respektfullt och värdigt. Äldreomsorgsplanen ligger till grund för arbetet.

Samordningen av hemvård och hemsjukvård genomförs och en lag om förebyggande hembesök utarbetas.

Funktionshindrade

Målet för handikappolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald, jämlikhet och tillgänglighet som grund.

För att förbättra samordning och information tillsätts en rehabiliteringsrådgivare.

En lag om stöd och service på grund av handikapp utarbetas och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda revideras.

Funktionshindrades levnadsvillkor utreds och åtgärder vidtas för att förbättra levnadssituationen. Särskilt kartläggs tillgängligheten i den allmänna miljön. Personliga assistenternas status uppvärderas.

Det handikappolitiska programmet skall revideras och konkretiseras.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN

Målet för hälso- och sjukvården är att den skall vara av hög kvalitet, likvärdig och trygg. Vård och omsorg kommer att ha hög prioritet vid fördelning av de ekonomiska resurserna.

Den framtida personalrekryteringen inom ÅHS kommer särskilt att uppmärksammas. Svenskspråkig service vid vård utom Åland är en självklarhet.

En plan för förebyggande hälsovård/friskvård vars mål är att främja hälsa och motverka sjukdom utarbetas. Livsstilmottagningen vid ÅHS utvecklas och ungas välmående, såväl psykiskt som fysiskt följs upp bland annat genom förstärkning inom studerandevården.

Under perioden genomförs en översyn av lagen om hälso- och sjukvården.

Landskapsregeringen arbetar för en sammanhållen vård/omsorgs-

kedja där samordning av hemvård och hemsjukvård är av central betydelse. ÅHS:s närvaro i kommunerna klargörs.

Landskapsregeringen undersöker möjligheterna för ÅHS att utvecklas till "magnetsjukhus" med klara ledningsstrukturer, ökad personaldemokrati, plan för personalrekrytering, modern lönepolitik, flexibla arbetstider och god personalvård.

Ett utökat samarbete med privata hälso- och sjuk- samt friskvårdsföretagare uppmuntras.

Tandvårdssystemet utreds och utvecklas.

Missbruk

Arbetet mot missbruk, som gäller alla slag av droger inklusive tobak, skall integreras i hela samhället med friskvårdsarbetet som grund. Det drogpolitiska programmet utvärderas och revideras. En parlamentariskt tillsatt arbetsgrupp följer arbetet.

En drogsamordnare koordinerar, utvecklar och övervakar arbetet mot missbruk och huvudmannskapet överförs från kommunerna till landskapet, ÅHS får det operativa ansvaret.

Anhörigas situation bör få stor uppmärksamhet och stödas, en speciellt utsatt grupp är anhöriga barn och ungdomar.

Även inom missbrukarvården är en sammanhållen vårdkedja viktig, för att den akuta vården och rehabiliteringen skall lyckas måste eftervården fungera.

Samhället bör ha en nolltolerans mot narkotika och ett viktigt led i arbetet är att förändra attityder samt att samarbete mellan alla aktörer skall förbättras.

MILJÖ

Åland skall leva upp till Agenda 21-målet om en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Miljöarbetet kräver mål och strategier där landskapsregeringen har möjlighet att påverka: på EU-nivå, i Nordiska rådet samt på det lokala planet. Enskilda personer skall uppmuntras att göra kloka miljöval och landskapsregeringen eftersträvar en utveckling av miljöteknik och företagsutveckling inom miljöområdet. Det attitydförändrande arbetet och informationsverksamheten kommer att intensifieras.

De största problemen är klimatförändringen och Östersjöns tillstånd.

Särskild vikt fästs vid att ett hållbarhetsperspektiv skall genomsyra tänkandet vid beslutsfattandet. "Hållbarhetsrådet" arbetar för att stegvis införa hållbarhetstanken i beslutsfattandet. Miljöledningsarbetet inom förvaltningen utvecklas och ett försök med miljöbokslut och miljörevision genomförs.

Miljöhandlingsprogrammet revideras och inkluderar även en klimatstrategi, särskild vikt fästs vid att se över och konkretisera den nyligen antagna klimatmålsplanen. Energifrågor och trafiken inom, till och från landskapet uppmärksammas särskilt.

Landskapsregeringen arbetar för ett renare Östersjön och därmed ett mer miljöanpassat jordbruk, för ett hållbart och miljöanpassat vattenbruk samt för en minskning av utsläppen från hushållen. Utsläppen av avloppsvatten från fartygs- och båttrafik måste upphöra och luftutsläppen minska.

Landskapsregeringen kommer att införa ett stöd för införskaffande av miljöbil och för skrotning av äldre bilar.

För att trygga artrikedomen och den biologiska mångfalden fortgår Natura 2000-programmet.

Beskattningen kan användas för grön skatteväxling, antingen genom överföringar av behörigheten eller tillsammans med regeringen.

Djurens rättigheter stärks bland annat genom att landskapsregeringen medverkar till att ett privat djurskyddshem för smådjur inrättas.

Utvecklingen av avfallshanteringen fortgår, systemet skall vara rättvist och heltäckande. För att hela Åland skall ingå i ett gemensamt system utreds förutsättningarna för att landskapet övertar behörigheten och ett underställt bolag sköter verksamheten. Avfallstaxan skall vara individbaserad.

NÄRINGSLIVET

Landskapsregeringens näringspolitik utgår från att ett ömsesidigt förtroende skall gälla i relationerna landskapet och näringslivet. Generationsväxlingen är ett övergripande problem som kommer att få extra uppmärksamhet under perioden. Ålands utvecklings Ab och Ålands teknologicentrum är viktiga kanaler för landskapets stöd till innovationer och utvecklingen av företagsamheten. Åländska företags internationella utveckling och konkurrenskraft skall främjas.

Landskapsregeringen kommer att fästa stor vikt vid att utveckla näringslivets omfattande infrastruktur. Exempel på grundläggande förutsättningar i infrastrukturen är regelverk och lagstiftning, fysisk planering, utbildning, välfärdsservice, tillgång på arbetskraft och bostäder, ekonomisk rådgivning och stöd samt kommunikationer.

Myndighetsutövningen och rådgivningsverksamheterna skall få klarare gränsdragningar.

Regelförenkling och en utökad rådgivning skall minska byråkratin för småföretagen.

Kvinnligt företagande uppmärksammas och utifrån den pågående utredningens slutsatser utarbetas en handlingsplan.

Ersättning för socialskyddsavgifterna för privata företag i skärgården fortsätter och andra former av finansieringsstöd för skärgårdsföretag övervägs.

För att möjliggöra långsiktiga investeringar och för att uppmuntra miljöförbättrande åtgärder förlängs tillståndstiderna för näringsverksamheter som kräver särskilda miljötillstånd.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas nya former av tjänsteföretag som kommer att få en allt större betydelse för tillväxten, t.ex. inom sektorerna friskvård och hälsa, hantverk och design, hushållstjänster av olika slag samt kunskapsstjänster.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas ungdomsarbetslösheten.

Den s.k. tankesmedjan "Åland, Vision 2017" fortsätter att arbeta för att ge stimulans i näringslivsfrågor.

Under "Företagsamhetens år" kommer särskild vikt att läggas vid företagandet och nyetablering av företag.

Turism

Landskapets turismprofil stärks i samarbete med Ålands turistförbund och turismstrategiprogrammet förnyas.

Kultur- och kongressturismens kringeffekter för näringslivet är betydande. För att effektivt nyttja kringeffekterna skapas ett "Team-Åland" som skall fungera som en samlande kraft. Cykelfärjorna är viktiga för den lätta trafiken. Gc-vägarna i landskapet förlängs och sammankopplas.

Landskapsregeringen stöder inom befintligt regelverk utbyggnad av golfbanor i landskapet.

Jordbruk

Statusen på jordbruksyrket bör uppgraderas, i utvecklingsarbetet framhålls jordbrukaren som en företagare vars produkter är efterfrågade och verk-

samsamhetsförutsättningarna skall vara på samma nivå som omkringliggande regioner. Möjligheterna att utveckla affärsverksamhet och företagande i anslutning till det traditionella näringarna på landsbygden och i skärgården skall förstärkas.

Jordbruket skall ges möjligheter att utvecklas, både genom specialisering, breddning och med kompletterande verksamheter för att kunna möta en framtid med minskade stödnivåer. Landskapsregeringen uppmuntrar utvecklingen av den ekologiska och miljöanpassade odlingen.

Bevarandet av de öppna landskapen och kulturlandskapen kräver särskilda naturfrämjande och miljöstödjande åtgärder.

En fungerande avbytarservice är en förutsättning för ett fungerande småskaligt jordbruk.

Lantbrukets räntestödslån och investeringsstöden till lantbruket skall omfördelas för att möta ett behov av omstruktureringar.

För att trygga enskilda företagare som drabbas av skördekadaver initieras ett system med en särskild skördekadefond/självförsäkringsfond.

Administrationen för och tillsynen av EU:s stödpolitik skall samordnas.

Skogsbruk

Ett nytt regionalt skogsbruksprogram utarbetas och antas. Målet är en ökad hållbar användning av skogsresurserna, vilket innebär tillräckliga stödåtgärder och rådgivningsverksamhet samt en aktiv skogsbruksplanering på områdesnivå.

För att främja avsättningsmöjligheterna för skogsprodukter skall certifieringen av det åländska skogsbruket upprätthållas.

Landskapets eget skogsmarksinnehav är en investering och en betydelsefull del av kulturarvet som bör vårdas för kommande generationer.

Betydelsen av att ta tillvara energivirke skall lyftas fram och grundförbättrande skogsbruksåtgärder understödas.

Viltvård och jakt

Jaktturismen kan utvecklas och skyddsjakt kommer att vid behov tillåtas på fler arter. Möjligheterna att bedriva jakt och erhålla jaktkort ska bibehållas enligt nuvarande system.

Arbetet med att återinföra sjöfågeljakten fortgår.

Fiske och vattenbruk

Landskapsregeringen utarbetar ett fiskevårdsprogram som innefattar en höjning av fiskeyrkets status genom satsningar på kursverksamhet och utbildning. Vattenägarna som förvaltningsaktörer uppmuntras att upprätta fiskevårdsprogram. Fiskstammarna säkerställs genom utplantering av yngel.

Fiskefyrarna och fiskefarlederna underhålls och bevaras som stöd för det kustnära fisket samt för turismen.

Landskapslagen om fiske ses över.

Landskapsregeringen ser över möjligheten att kompensera de fiskare som drabbats av drivgarnsförbudet. Ersättning för sälskador bör vara på samma nivå som i omgivande regioner.

Tillsammans med fiskodlarna utvecklas teknik och metoder inom vattenbruket för att stärka miljöprofilen och effektivisera verksamheten och tillräckligt långa tillståndsperioder ges för att uppmuntra företagarna att utveckla verksamheten i miljövänlig riktning.

Försöksverksamheter

En förutsättning för samgåendet av laboratorierna är att de blir ackrediterade, kvalitetssäkrade. Jordbruket kan utvecklas genom försök med nya grödor och inriktningar som t.ex. energigrödor.

Skärgårdsutveckling

Skärgårdsnämndens status höjs, bland annat som remissorgan. I ett skärgårdsutvecklingsprogram som utformas i samarbete med skärgårdsnämnden och kommunerna anges bland annat Företagsam skärgårds riktlinjer. Utarbetandet av en skärgårdslag övervägs.

TRAFIK

Allt arbete inom kommunikationspolitiken skall genomsyras av väl fungerande kommunikationer allt från tätort till glesbygd och skärgård. Ett väl fungerande kommunikationsnät är en förutsättning för en regional bosättning. Skärgårdstrafiken skall betraktas som en förlängd landsväg.

Vid nyanställningar prövas var arbetsplatsen skall vara stationerad. Vägunderhållets och projekteringens tjänstemän utlokaliseras.

Landskapet upphandlar tjänster för att utarbeta skärgårdstrafikens turlistor och för bokningen av platser på skärgårdsfärjorna.

Flygtrafiken

Landskapet kan, inom befintligt regelverk, medverka till att garantera ändamålsenliga förbindelser till och från Helsingfors, Åbo och Stockholm.

Landskapet medverkar till ökad tillgänglighet vid Mariehamns och Kumlinges flygfält.

Kollektivtrafiken

Avgifterna ses över bland annat när det gäller möjligheten att införa avgiftsfri buss för ungdomar. Under 2008 utreds förutsättningarna för utökad kvällstrafik och beställningstrafik.

Landskapet utreder behovet av landskapets medverkan för att utveckla tillgänglighet för funktionshindrade i en buss.

Skärgårdstrafiken

Turlistorna fastställs för en treårs period. Målet är att utveckla korttrutt så långt det är möjligt. Landskapsregeringen kommer att arbeta för att planerna i landskapsregeringens skärgårdstrafikprogram förverkligas.

Under perioden är följande projekt aktuella:

Parallelltrafik införs på norra linjen, från år 2009 och under högsäsongen.

Projektet med linfärja mellan Åva – Jurmo färdigställs under mandatperioden.

Bäröprojektet påbörjas under mandatperioden.

Utredning av tunneln till Föglö färdigställs för beslut.

En utredning om en bro mellan Prästö och Töftö genomförs.

Ett årligt anslag införs för nytt tonnage. Målet är en mer långsiktig planering för införskaffande av tonnage. Nytt tonnage skall ha bästa tänkbara miljöteknik.

En utredning och kostnadsberäkning av ett förkortat färjpass på norra linjen, på sträckan fasta Brändö – Lappo genomförs. En ny linfärja byggs under mandatperioden

Möjligheten att utveckla ett taxibåtssystem övervägs.

Vägunderhållet

Vägunderhållet koncentreras till Godby, Kattby vägstation blir kvar som garage för maskiner och material och vägunderhållsenheterna bibehålles i skärgården.

Projekteringsverksamheten

Projekteringen av vägar utförs delvis i egen regi och delvis med upphandlade tjänster medan övrig projektering upphandlas.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhet har en hög prioritet. Landskapsregeringen vill stärka och effektivisera både den aktiva och passiva trafiksäkerheten. Utbildning, information och attitydfostran är medel för att uppnå en säkrare trafikultur på Åland. Säkerhetstänkandet skall genomsyra all trafikplanering.

Under mandatperioden kommer flera gång- och cykelbanor att anläggas. Andra åtgärder för en säkrare trafikmiljö vidtas, exempel är planskilda undergångar för den lätta trafiken, byggande av rondeller samt attitydförändrande kampanjer för att påverka beteendet i trafiken. Trafiksäkra lösningar för skolvägarna skall prioriteras.

Övervakningen av trafikbrott förstärks och fler tekniska hjälpmedel tas i bruk. Nödvändiga lagändringar genomförs bl.a. avseende användningen av alkoholås.

Ett nytt mopedkörkortssystem skall införas under mandatperioden.

Väginvesteringar

Ombyggnaden av huvudvägarna, inklusive gång- och cykelbanor, till Eckerö och Sund skall färdigställas under mandatperioden. Grundförbättringar av övriga större landsvägar genomförs enligt behov och budgetutrymme.

Grundförbättringar och ytbeläggningar av glesbygdsvägar på landsbygden och i skärgården skall utökas.

Landskapets huvudleder i Mariehamn förbättras och hålls i skick.

Miljö

Landskapsregeringen uppgör ett miljötrafikprogram, som bland annat innehåller en studie över alternativa bränslen, attraktivare kollektivtrafik, cykelvägar och nya miljövänliga kommunikationsalternativ.

Landskapets egen fordonspark byts enligt särskild plan ut till miljövänligare alternativ.

Motorfordonsbyrån

Landskapsregeringen arbetar för att motorfordonsbyrån skall ge god service åt medborgarna till en rimlig kostnad. För att uppnå detta mål skall byrån tillämpa olika tekniska lösningar, fortbilda personalen och vidta andra kompetenshöjande åtgärder.

En bolagisering av motorfordonsbyrån övervägs.